PRAKTISCHE LEKTION

Ligjërata e drejtë dhe e zhdrejtë

Lektionskategorie: Mësime të gjuhës shqipe

> Si kalojnë fjalët e dikujt tjetër nga citimi i drejtpërdrejtë te rrëfimi, me ndryshimet e kohës, të vetës dhe të rrethanorëve.

Ligjërata e drejtë dhe e zhdrejtë

Ligjërata e drejtë i riprodhon fjalët e dikujt ashtu siç janë thënë, brenda thonjëzave ose pas vizës së dialogut. **Ligjërata e zhdrejtë** i përcjell ato si fjali e varur, duke i përshtatur me këndvështrimin e rrëfyesit.

Tri ndryshimet që duhen bërë

1. **Koha e foljes** zhvendoset një hap prapa, kur folja drejtuese është në të shkuarën.
2. **Vetat dhe përemrat** ndryshojnë sipas folësit të ri.
3. **Rrethanorët e kohës dhe të vendit** zhvendosen.

Zhvendosja e kohëve

Ligjërata e drejtë	Ligjërata e zhdrejtë	Shembull
E tashme	E pakryer	*«Jam e lodhur.» → Tha se **ishte** e lodhur.*
E kryer e thjeshtë	Më se e kryer	*«E mbarova detyrën.» → Tha se e **kishte mbaruar** detyrën.*
E kryer	Më se e kryer	*«Kam ardhur.» → Tha se **kishte ardhur**.*
E ardhme	do të + e pakryer	*«Do të vij.» → Tha se **do të vinte**.*
Urdhërore	Lidhore	*«Hapni librat!» → Na tha **të hapnim** librat.*

Zhvendosja e rrethanorëve

E drejtë	E zhdrejtë
sot	atë ditë
nesër	të nesërmen
dje	një ditë më parë
tani	atëherë
këtu	atje

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

E drejtë	E zhdrejtë
ky, kjo	ai, ajo

Pyetjet dhe urdhrat

- **Pyetje e përgjithshme** — pjesëza *a* zëvendësohet me **nëse**: *«A ke kohë?» → Pyeti **nëse** kisha kohë.*
- **Pyetje e pjesshme** — fjala pyetëse ruhet: *«Ku banon?» → Pyeti **ku** banoja.*
- **Urdhër** — kalon në lidhore: *«Mos u vono!» → Më tha **të mos** vonohesha.*

Kujdes: pyetja e zhdrejtë nuk merr pikëpyetje dhe ruan rendin e fjalisë dëftore.

Pikësimi i ligjëratës së drejtë

- Me dy pika dhe thonjëza: *Mësuesja tha**:** «Hapni librat.»*
- Me vizë dialogu: **—** *Mirëmëngjes, si je?*
- Kur fjalët e autorit vijnë pas: *«Do të vij nesër»**,** tha ai.*

Foljet drejtuese

Përveç *them*, ligjërata e zhdrejtë hapet edhe me folje që tregojnë qëndrim: **pohoj, shpjegoj, pyes, kërkoj, urdhëroj, premtoj, këshilloj, njoftoj**. Zgjedhja e foljes ndryshon ngjyrimin: *Ai **premtoi** se do të vinte* nuk është njësoj me *Ai **tha** se do të vinte*.

Fjalët sinjalizuese

Lidhëzat **se** dhe **që** hapin ligjëratën e zhdrejtë dëftore; **nëse** hap pyetjen e përgjithshme; **të** hap urdhrin e kthyer në lidhore.

Gabimet e zakonshme

Gabim	Saktë	Pse
Tha se jam e lodhur.	**Tha se ishte e lodhur.**	koha zhvendoset një hap prapa
Më pyeti a kisha kohë?	**Më pyeti nëse kisha kohë.**	pa pikëpyetje, me *nëse*
Më tha të mos vonohu.	**Më tha të mos vonohesha.**	lidhorja përshtatet me vetën
Tha se sot kishte provim.	**Tha se atë ditë kishte provim.**	rrethanori zhvendoset
Tha që «do të vij».	**Tha se do të vinte.**	nuk përzihen dy ligjëratat

Provo vetë

Ktheji në ligjëratë të zhdrejtë:

1. *Arta tha: «Jam në bibliotekë.» → (Arta tha se ishte në bibliotekë.)*
2. *Beni tha: «Do të shkoj në Tiranë.» → (Beni tha se do të shkonte në Tiranë.)*
3. *Ai pyeti: «A vjen nesër?» → (Ai pyeti nëse do të vija të nesërmen.)*
4. *Mësuesja tha: «Dorëzoni detyrat!» → (Mësuesja na tha të dorëzonim detyrat.)*

Burime dhe referenca

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

- *Gramatika e gjuhës shqipe I – Morfologjia*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Gramatika e gjuhës shqipe II – Sintaksa*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Drejtshkrimi i gjuhës shqipe*, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 1973.
- *Fjalori i gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2006.

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.